

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківська міська рада
Головне управління статистики у Харківській області
Ізраїльський технологічний інститут
(Ізраїль)
Йорданський національний університет
(Йорданія)
Брестський державний технічний університет
(м. Брест, Республіка Білорусь)
Національний університет біоресурсів і природокористування України
(м. Київ)
Український державний університет залізничного транспорту
(м. Харків)
Одеський національний економічний університет
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»
Харківський національний університет будівництва та архітектури

МАТЕРІАЛИ

X Ювілейної Міжнародної науково-практичної конференції
«Європейський вектор модернізації економіки:
креативність, прозорість та сталий розвиток»

18-19 квітня 2018 р.

ЧАСТИНА 3

ХАРКІВ 2018

УДК 378.1

Матеріали X Ювілейної Міжнародної науково-практичної конференції «Європейський вектор модернізації економіки: креативність, прозорість та сталий розвиток». Тези доповідей. Частина 3. – Харків: ХНУБА, 2018. – 417 с.

Доповіді наукової конференції містять результати досліджень відносно європейського вектору модернізації економіки: креативність, прозорість та сталий розвиток за основними напрямками: креативна економіка та підприємництво: стан та перспективи розвитку; європейські практики та вітчизняний досвід децентралізаційних процесів; енергоефективність, ресурсозбереження та зелена економіка; гендерна справедливість в соціально-економічних системах; інструменти забезпечення прозорості публічного сектору.

Роботи друкуються в авторській редакції, в збірці максимально зменшено втручання в обсяг та структуру відібраних до друку матеріалів. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, яку надано в рукописах, а також коректність цитованості матеріалу, і залишає за собою право не розподіляти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, які розглянуті на конференції.

Редакційна колегія:

Калініченко Л.Л. – голова, проф., д-р екон. наук;
Смачило В.В. – проф., канд. екон. наук;
Пакуліна А.А. – доц., канд. екон. наук;
Колмакова О.М. – доц., канд. екон. наук;
Польова В.В. – викладач, канд. екон. наук;
Устіловська А.С. – викладач.

Відповідальний за випуск:

д-р екон. наук, проф. Калініченко Людмила Леонідівна

УДК 378.1

©Колектив авторів, 2018
© Харківський національний
університет
будівництва та архітектури

2. Очищення поверхневого стоку з селітебної території м. Харкова, будівництво та реконструкція зливної каналізації.

3. Розчистка русел річок міста з метою покращення гідрологічного режиму та санітарно-епідеміологічного стану.

4. Оснащення діючих хіміко-бактеріологічних лабораторій найсучаснішим обладнанням і приладами для контролю якості питної води згідно з вимогами ДержСанПіН, у т. ч.

Сприятливим фактором для можливості досягнення якості питної води є залучення для водопостачання м. Харкова, що доповнюють один одного по гідробіологічних і сольовому сполукам двох основних джерел: гідрокарбонатної води р. Сіверський Донець і сульфатна вода р. Дніпро, тому що саме сольова сполука питної води з визначеним співвідношенням іонів визначає її корисність для здоров'я. Харківські артезіанські води мають бактерицидну дію і характеризуються гарним санітарно-хімічним станом, обумовленим практичною відсутністю в них нітритів і нітратів-іонів. Разом з тим, реалізація перерахованих передумов для досягнення якості питної води, що відповідає ДСТ 2874-82 «Вода питна. Гігієнічні вимоги і контроль за якістю» передбачає здійснення цілого комплексу технологічних виробничих процесів по спецпідготовці до знезаражування, кондиціонуванню води і т.п.

В останні роки в Харкові, як і по всій Україні, відбувається дійсний бум джерельних і мінеральних вод, що відносяться до природних джерел. Як відомо, основна відмінність між ними полягає в тому, що джерельні води є питною водою, а мінеральні води є лікарським засобом і, як будь-які інші ліки, повинні застосовуватися в строго визначених дозах за призначенням лікаря. Наприклад вміст солей у мінеральній воді перевищує в 3 – 5 разів припустиму для здорової людини концентрацію.

Перспективною альтернативою джерельним і мінеральним водам є доочищення водопровідної води в спеціальній очисній установці, що доповнюється необхідною мінералізацією на основі йоду, кальцію, фтору й ін. Це дозволяє одержати високоякісну питну воду з заздалегідь заданими характеристиками за замовленням покупця безпосередньо в магазинах, де встановлені спеціальні установки доочищення. Процес одержання і контролю якості відбувається під безпосереднім спостереженням покупців. НПФ «Технологія» розробила доступну технологію доочищення водопровідної води і створила самоочисне устаткування (установки), що у найближчій перспективі будуть виробляти високоякісну воду для жителів міста.

«ЗЕЛЕНА» ЕКОНОМІКА: РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ СПОЖИВАЧІВ ТА ВИРОБНИКІВ МАТЕРІАЛЬНИХ БЛАГ

Кандидат екон. наук, доц. каф. обліку, аналізу і аудиту
Ковтуненко Ю.В., бакалавр Бондаренко Л.І.
Одеський національний політехнічний університет

За останнє століття відбулася значна кількість змін у сфері технічного прогресу людства. Вчені проводять багато досліджень з метою спростити життя людини. В цю хвилину мільйони людей працюють в шахтах задля того, щоб добути корисні копалини; теплові та атомні електростанції працюють без зупинок. Але з іншого боку можна побачити засоби, що тестуються на тваринах, збідніння ресурсів Землі та забруднення водних екосистем та екосистем суші. Прогрес задає темп, а, отже, необхідно знайти інструмент, який допоможе

крокувати в ногу з прогресом з мінімальними втратами для природи. Цей інструмент – «зелена» економіка.

Термін «зелена економіка» вперше був використаний Д. Пірсом в назві книги [1]. Автор зазначив, що «зелену» економіку розглядали як синонім концепції стійкого розвитку. Згодом тема зеленої економіки почала обговорюватись не лише науковцями. Вона підіймалась на рівні міжнародних організацій (наприклад, ООН), обговорювалась урядами держав.

«Зелена» економіка – це економіка, яка призводить до поліпшення добробуту людини і скорочення нерівності, при цьому не піддаючи майбутні покоління значним екологічним ризикам та екологічному дефіциту. Вона прагне принести довгострокові соціальні вигоди для короткострокових заходів, спрямованих на пом'якшення екологічних ризиків [2].

«Зелена економіка» – це суто новий, інноваційний підхід до виробництва та споживання матеріальних благ або послуг. Зелена економіка – це економіка з низькими викидами парникових газів, ефективним використанням ресурсів і врахуванням інтересів суспільства [3].

Цілі «зеленої» економіки:

- захист, збереження, відтворення природних ресурсів і недопущення безповоротної втрати біологічних видів шляхом максимального скорочення негативного антропогенного впливу на оточуюче середовище, збереження та відтворення зелених насаджень, забезпечення цілісності екосистем води та суші, підвищення якості природних ресурсів тощо;

- підвищення ресурсоефективності (збільшення продуктивності залучених у господарський обіг природних ресурсів і зменшення обсягу відходів завдяки впровадженню замкнутого циклу виробництва та утилізації відходів), з переорієнтацією на переважне використання відновлювальних ресурсів;

- економічний розвиток на основі структурних змін, що ведуть до підвищення ваги «зелених» секторів (з використанням відновлюваних ресурсів) з відповідним скороченням «коричневих»;

- забезпечення соціального прогресу в «зеленому» сегменті економіки – створення «зелених» робочих місць, зростання доходів населення, отриманих за рахунок зайнятості у «зеленому» секторі економіки, підвищення якості товарів та послуг шляхом надходження на ринок «зеленої» продукції тощо.

Якщо кожен буде прикладати зусилля щодо розвитку «зеленої» економіки, то уже в найближчі роки буде помітним результат [4-5].

Стале споживання і виробництво передбачає стимулювання ефективності використання ресурсів та енергії; формування сталої інфраструктури; вільний доступ до основних соціальних послуг; забезпечення «зелених» і гідних робочих місць і більш високої якості життя для всіх.

Рекомендації для споживачів матеріальних благ щодо введення в своє життя принципів «зеленої економіки» [6]:

1. Зважене, обдумане споживання. Це включає в себе зменшення споживання (необхідно купувати та використовувати лише ті ресурси, в яких є гостра необхідність), повторне використання та переробку товарів.

2. Поступове введення альтернативних джерел електроспоживання. Наприклад, використання сонячних панелей дозволить не лише генерувати енергію для своїх потреб, а й в майбутньому може стати джерелом так званого пасивного доходу (можна продавати електроенергію).

3. Використання екологічних та якісних матеріальних благ (продуктів, одяжі, предметів побуту тощо).

4. Поширення інформації про «зелену» економіку та екологію, адже в багатьох людей немає чіткого уявлення щодо сучасного становища довкілля, бо

майже відсутня освітня система в сфері екології, ресурсозбереження та енергоефективності.

Рекомендації для виробників послуг чи матеріальних благ:

1. Мінімізувати використання невідновлюваних ресурсів, занять, що можуть нанести шкоду навколишньому середовищу.

2. Повторне використання товарів та природних ресурсів у виробництві (повернення частини матеріалів для повторного використання шляхом залучення їх до виконання певного технологічного процесу). Прикладами можуть бути повторне використання залишків шоколаду для нового виробу в кондитерській діяльності або повернення води насосом до верхнього акумулювального басейну в гідроакумулювальній електростанції.

3. Обов'язкове сортування та утилізація відходів.

4. Енергетична незалежність, зменшення використання корисних копалин в якості джерела енергії.

5. Використання автомобілів, що працюють на електроенергії, а не на паливі для надання транспортно-логістичних послуг.

6. Вибір найбільш ефективного методу виробництва не лише з точки зору затрат на його здійснення, а й з точки зору найменшої шкоди для довкілля.

7. Проведення моніторингу стану навколишнього середовища поблизу власного підприємства (заводу, офісу тощо), аналіз отриманих даних та пошук вирішення проблем, якщо вони є.

8. Введення екологічно правильної системи використання сільськогосподарських земель, використання екологічно чистих добрив (для підприємств, які пов'язані з землеробством, виробництвом зернових культур).

9. Зменшення викидів парникових газів, що є одночасно ефективним методом боротьби зі зміною клімату.

10. Відкриті заяви про свої погляди щодо «зеленої» економіки (наприклад, про виробництво з натуральних продуктів).

Було встановлено, що «зелена» економіка – це економіка, що поєднує виробництво матеріальних благ або послуг та екологічні аспекти виробництва. Для того, щоб трансформувати сучасну економіку, необхідна сумісна діяльність споживачів та виробників матеріальних благ, а також участь держави шляхом керування та контролю за виконанням наказів та законів. Визначені рекомендації для споживачів та виробників, притримуючись яких можливе введення принципів «зеленої» економіки в повсякденне життя.

Література:

1. Pearce D. Blueprint for a green economy / David Pearce, Anil Markandya, Edward Barbier. – London: Earthscan Publications ltd, 1989. – 193 p.

2. Allen C. A guidebook to the Green Economy. Issue 1: Green Economy, Green Growth and Low-Carbon Development – history, definitions and a guide to recent publications Division for Sustainable Development / Cameron Allen, Stuart Clouth. – New York : UNDESA, Division for Sustainable Development. – 2012. – 65 p.

3. Eaton D. Technology and innovation for a green economy [Electronic resource] / D. Eaton // Rev. Eur. Community Int. Environ. Law. – 2013. – Vol. 22, N 1. – P. 62–67.

4. Ковтуненко К.В. Інноваційна інфраструктура: напрямки розвитку та участь держави / К.В. Ковтуненко, Ю.В. Ковтуненко // Вісник національного університету. «Львівська політехніка». – Львів, 2012. – №725 – С. 122-125.

5. Ковтуненко Ю.В. Стратегія диверсифікації діяльності підприємств в системі стратегічного управління (С. 378-391) у кол. монографії «Інноваційна

економіка: теоретичні та практичні аспекти»: монографія Вип. 2 / за ред. д.е.н., доц. К.В. Ковтуненко. – Херсон: Грінь Д.С., 2017. – 906 с.

6. Ковтуненко К.В. Система управління інноваційними ідеями підприємства / К.В. Ковтуненко, Ю.В. Ковтуненко // Менеджмент розвитку соціально-економічних систем у новій економіці: матеріали Міжнарод. наук.-практ. інтернет-конф., 19 жовт. 2017 р. – Полтава, 2017. - С. 242-244.